

Fóia acést'a ese in tóta joi-a, — dar pnenumeratiunile se primescu in tóta dílele.

Pretulu pentru Austria pe anu 6 n. v. a. je $\frac{1}{2}$ de anu 3 fl. pe trei lune 1 fl. 50. cr.; pentiu alte tieri: pe anu 7 fl. 20 cr. pe $\frac{1}{2}$ de anu 3 fl. 60 cr. je trei lune 1 fl. 80 cr.

Tóte scrierile si dári de pnenumeratiunile sunt de a tramite la Redactiune Strat'a lui Leopoldu Nr. 21

Si s'a facutu lumina!

In fine intunereculu a disparutu, si s'a facutu lumina! Acuma dara scimu, cá autorulu frumósoloru corespondintie pestane din „Gazet'a Transilvaniei“ e escelinti'a sa L. B. Popp; cá-ci la fine escelinti'a sa a binevoitu a-si subsemná pré gratiosu numele.

N'asiu fi cutezatu a crede asié ce-va, de si aceste corespondintie sémena ca ou cu ou cu cele scrise in vér'a trecuta totu in „Gazeta“ despre adunarea de la Siomcuta, in cari s'a descriu cu fidelitate admirabila si cu modestia esemplaria, nu numai ce a dísu escelinti'a sa presiedintele la acea adunare, ma si ceea ce *a voitu sê díca*, ceea ce — *a ganditu*.

Dar ve 'ntrebu, cine ar fi si potutu sê scria cu atât'a elegancia, cu atât'a cultura si intr 'unu limbajiu de salonu atâtu de innaltu, afara de escelinti'a sa, carele s'a nascutu in salonu, a crescutu in salonu si in viéti'a lui nici odata n'a facutu tréba comuna cu — *opincariú*? Cine ar fi mai competinte a scrie in cestiunea teatrala, decâtu chiar escelinti'a sa, carele si-a facutu atâtu de multe studie literarie, incátu a ajunsu la acea perfectiune, de unde numesce teatrulu — „comedia?“

Si cine este mai multu indreptatítu a vorbi despre ordine, decâtu escelinti'a sa, carele in 1848 — pe candu fanaticii de tineri Iancu, Acsente, Balintu si altii se facura tribuni — siedea in tacere la Naseudu, observandu cea mai esemplaria — ordine? Cine póte sê fia mai bine convinsu despre fericirea de a fi consiliariu, decâtu escelinti'a sa, carele asísdere o acél'a — si prin urmare cine póte sê dorésca cu mai multa convinctiune, ca toti romanii sê fia consiliarias, decâtu escelinti'a sa? Cine póte sê aiba mai multu cuv ntu a-mi amintí de atâte ori si cu atât'a predilectiune comodi'a mea intitulata „Secretulu“ — de cátu escelinti'a sa, care iubescu multu secretele, cá-ci insu-si este consiliariu — secretu?

E bine, eu sum frapatu de innalt'a fericire, cá escelinti'a sa s'a milostivitu — ca din chiar seniuu — a stá cu mine la povesci; deci mi-tienu de detorintia a-i si multiamí pentru graci'a ast'a rara. Intru adeveru, graci'a acést'a fu de totu neasceptata pentru mine, cá-ci *n'am datu nici o ansa la ea*.

Lucerulu s'a intemplatú asié.

Redactorulu „Federatiunii“ a scrisu in diuariulu seu unu articulu, care — precum se vede — n'a causatu multa bucuria escelintiei sale. Escelinti'a sa a ganditu, cá éta aouma e timpulu candu póte sê-si descopere iubirea sa si sê-mi spuna, cá n'a uitatu inca suvenirea mea; deci a venitu si-a dísu in „Gazeta“, cá eu am scrisu articolulu acél'a, si-apoi a inceputu a-mi respunde. Indesiertu a declaratú dlu Porutiú, cá autorulu acélui articulu e dinsulu; escelinti'a a respunsu si dupa aceea in continuu totu numai mie; pentru cá escelinti'a sa a voitu a respunde cu ori ce pretiu numai mie, cá ci escelinti'a sa numai pe mine me iubesc. Pentru ce? Ghieiti dvóstre, dar mai cetiti si Gur'a Satului din 63 si 68! Apoi nu este ast'a gratia si fericire?!

Vinu dara a multiamí de nou escelintiei sale pentru acésta distinctiune, si lu-rogu sê me onoredie si de alta-data confundandu-me cu dlu Ionu Porutiú, — dar lu-conjuru, nu cumva sê me confunde cu onorab. dnu redactoru alu „Gazetei Transilvaniei!“

Un'a mi-pare reu numai, cá adeca escelint'a sa — dupa ce in optu numeri necontentitu mi-repundeá, dandu dovedi de innalt'a sa cultura, — in fine díce, cá nici nu sum demnu sê steie la vorba cu mine. Apoi nu e ast'a nefericire!

E bine, eu tóte aceste eu sum fórte fericitu, cá m'a invrednicitu si acuma de svaturile sale bune, serióse, fara patima, fara rancóre personala, si a vor-

bitu puru obiectivă despre cestiunea teatrală, ne-amestecându-i în sine nici etatea nici onestitatea propunătorului, nici programul Gurii Satului, — și recunosc, că tinerii cărui lucru în diariile române din Pesta, intru adevărul omnia sua secum portant, pentru că ei deca se muta dintr'unu locu în altulu nu sunt siliti a portă la poruncă în spate și câte unu — tribunalu supremu.

Dar în un'a totu-si binevoiesce a gresî escelintia sa. Tinerii de la Gur'a Satului adeca nu tragu în tarbacăla pe toti betranii nostri, ei numai pe cei cu muscă pe caciula, — și în asta privintia nu ceru carte de botediu de la nimene, nici nu intrăba pe nimene de câți ani e? — pentru că ast'a ar fi o —, dar escelintia sa va scî mai bine, ce ar fi ast'a.

Gur'a Satului si-permite a demască pe toti aceia, cărui sub titulu natiunismului vênéza necontenitu numai interesele lor private. Si apoi escelintia sa pôte sê scîa, că la noi sunt si ômeni de acestia.

Gur'a Satului a combatutu pe toti aceia, cărui în diet'a de la 1863 din Sibiu au parasitu pe bietulu poporu, pe — opincari, si se facura servi ai guvernului. Escelintia sa pôte sê scîa, că la diet'a din Sibiu au fostu si de acestia, pentru că si escelintia sa a fostu unulu — din membrii dietei; si-apoi escelintia sa mai scî si acea, că ômeni de politic'a asta mai sunt si acuma.

Gur'a Satului va combate pe ori cine, carele fiindu întrebatu de unu ministru, că unde sê se puna tribunalulu supremu alu Transilvaniei? i raspunde, ca acel'a sê se duca la Pesta! Si apoi escelintia sa va

scî dôra, că este unu barbatu la noi, carele a respunsu asié.

Gur'a Satului a combatutu si va combate puru pe toti aceia, cărui fiindu chiamati a face justitia, — cu primulu lor cuventu inauguréza o politica antinatiunala. Si-apoi escelintia sa va scî, că sunt si de acestia.

Gur'a Satului va batjocuri totu-de-una pe toti aceia, cărui si-batu jocu de mam'a lor comuna, — cari si-uita de originea lor, si pe confratii lor i numescu — opincari. Si-apoi escelintia sa va scî dôra că sunt si de acestia.

Gur'a Satului va face de risu pe toti aceia, cărui n'au facutu nici unu meritu natiunala, si totu-si viséza de nu scî ce meritu, si pretindu sê-i adorâmu ca pe nesce idoli. Escelintia sa va scî dôra, că sunt si de acestia.

Gur'a Satului va trage în tarbacăla pe toti aceia, cari nu considera natiunea decătu de o scara pentru înaintarea lor, ér apoi sunt gata a tradă ori ce interese natiunale, facându-se în tóta vietia lor numai totu instruminte ôrbe în manile guvernelor succesive. Si-apoi escelintia sa scîe dôra, că sunt si ômeni de acestia!

Mi-ar paré fôrtoaru, de cum va esecutarea acestui programu ar superă ôre-cum pre escelintia sa,—inse eu lu-voiu urmă totu-de-un'a, inca si atunci, candu voiu vedé, că prin ast'a voiu asardă de a me espuno supremului periculu si immensei daune d'a pierde chiar si înalt'a gratia a escelintiei sale.

Gur'a Satului.

Scrisorile lui Pacala câtra Tandala.

Frate de cruce!

Eră o sêra frumôsa! Lun'a eră mai mare decătu malaiulu motiloru si fugiă, dômne, fugiă pintre stele, de cugetai, că si ea este atare canonicu diu . . . si că si ea grabesce câtra Peste. În fug'a-i mare (am vediu cu ochii) a calcatu sub pitiôre vr'o siepte stelisiôre.

— Mei! — cugetam în mine — jupanés'a luna, de a buna-sama vine de la alegerea din Tasnadu, că-ci nu-i modru, ce rasipire face!

Eu eram asiediatu pre érba, naintea casei si, privindu la ea, mi revocai trecutul nostru si-lu comparai cu presintele . . . . .

Ce mare diferintia! Ce progosu giganticu!

Literatur'a în tóta diu'a se înavutiesce câte cu unu opu — de si nu originalu, dar celu pucinu tradusu. Poetii noui sunt câtu frundia si iérba. În tôte ramurile scientielor avemu celu pucinu vr'o diece, cari lucru diu'a nôpte. —

Dômne sfînte! n'ai nici vreme, ca sê le citesci tôte! Si de unde atâta progresu? — filosofam eu.— De unde, deca nu de la publiculu romanu, care partinesce intru atâta literatur'a, încâtu fia-care familia romana are câte o biblioteca de casa. D'apoi inca scôlele! În totu satulu affli scôle preste scôle, bise-reci un'a mai frumôsa decătu ceea lalta.

Tôte, tôte sunt mai bune, decătu în betrani. Poporulu este ferioitu, de nu mai pôte de fericire.

Filosofandu eu asié si mai convingandu-me despre energi'a nôtra — mi adusei aminte, că am gresîtu, sê fiu numai dreptu si nu egoistu. — Fericirea nôtra presinte provine ce e dreptu si din energi'a nôtra, dar mai alesu din bunetia si întieleptiunea guvernului de adi. Asié e! Fericirea nôtra presinta n'avem s'o multiamimu, decătu marelui Andrasi si iubitoru nostri frati, cari di si nôpte si-batu capulu, cum sê ne faca si mai fericiti. În tóta diu'a vedemu fapte, cari ne arata învederatu — iubirea lor. Si noi — adeca pardonu, — unii, cutéza a dubitá, ma a si scrie contra bunilor nostri stapani. Vai si amaru de capulu lor! Altu cum potu ei totu scrie, că nime nu asculta de ei.

Romanii sciu bine, că ungrui în decursu de câti-va seculi nu au voitu a le face decătu numai totu bine. Lasa, că se voru luminá si ei odata, numai me temu, că va fi tardiu. —

Dar destulu din aste, mai bine ti voiu impartási câte-va noutâti. Cea mai importanta noutate e adi, — constituirea ministeriului în Beciu. Amari-tulu si necasîtu Potosky în fine a constituitu unu ministeriu.

Dar vai si- amaru!

Unulu abié a fostu ministru trei dile, a si luat'o pe picioru. — În Paris este revolutiune fôrte mare. Napoleonu a fugitu din capitala si Rochefort este alesu de presiedintele republicei. Se 'ntielege că plebiscitulu

a cadutu. — Pap'a — si eppulu din Orade sunt de-
chiarati de infalibili si prin urmare canonicii nu mai
potu tiené gazdóie la casa, ci numai — nepóte. —
In Transilvani'a este cea mai mare multumire. Ro-
manii vreu sê arete lumiei, cá ei sunt stranepotii unui
poporu maretiu si blandu. — Ungurii din unguri'a
tremura ca frundi'a, cá-ci sciú bine, ce mare contie-
legere este intre Romani, ce Concordia esista *pretu-
tindene* si prin urmare o natiune atátu de tare —
prin concordia, cátu i póte stricá. — Beust a abdísu
de terenulu politicu si sambet'a trecuta s'a sfințitu
de calugaru. Santírea s'a severítu de catra Antoneli.

Cu unu cuventu, lucrurile stau curiosu.
Despre cele intemplande, cátu mai iute.
Si pana atunci,

remanu alu teu
frate de cruce

Pacala.

TANDA si MANDA.

T. Eil Frate Mando, de multu nu te-am ve-
diutu, unde corbi ai mai amblatu?

M. Dieu io departe, chiar pre la Sibíu. Gan-
deam sê vedu si eu, ce facu romanii nostri pre la si-
node, dara mai bine pipam a casa, cá acolo n'am
vediotu nimicu.

T. Cum asié?

M. D'apoi lesne. N'am fostu deputatu si cei mari
n'au lasatu pre nime sê véda ce facu Dloru.

T. Óre de ce?

M. Bagu sama se temu. — — — Dara totu am
auditu ceva prin gaur'a chiaiei.

T. Ceva bunu?

M. Firesce.

T. Da, én spune-mi, nume face sê asceptu
atát'a.

M. Mai antáiu sê te intrebu un'a apoi sê ti
spunu. Nu scii, potu intrá membri inruditi in con-
sistoriu?

T. Ba sciú, cá dupa statutu nu potu.

M. Eu dícu cá potu.

T. Da cum?

M. Da, ia, erá vorba despre alegerea membri-
loru in consistoriu si se intariá, cá inruditiu nu potu
fi membri, candu se scolá unulu si díse, cá potu, ba-
sându-se pre aceea, cá „maritulu consistorium“, a
concesu sê se aléga trei frati chiar la elu in satu,
fresce bogati, si comitetulu parochialu póte face
ce vré.

T. Asta e frumosu, consistoriulu va fi infalibilu.

Vorb'a vorbei.

Óre-care musicantu abilu in artea sa, dara totu
odata si superbu, avú onórea a fi presentatu inaintea
lui Ludovicu celu mare. Printiulu vediendu-lu cu
ciorapi fórté rei, lu-intrebà déca intr'adeveru e can-
taretulu faimosu despre care i se spuse lui. Nu sciú,
Sire, dara me potu falí cá am o vóce cu care potu
face ce voui vré. Déca e asié, respunse regele, te
svatuescu sê-ti faci o parechia de ciorapi, cá-ci ai
mare necesitate de ei.

Unu comerciante se duse la unu creditoru alu
seu, ca se-i platésca detori'a. Cest'a nu voi sê-i deie
nimicu, ma in urma standu tare de elu, i dede si o
palma. Dupa câte-va díle se presentéza comercian-
tele éra. Óre n'ai mai primitu nimicu de atunci, lu-
intrebà dlu. Me pardonati, domnule, respunse co-
merciantele, am primitu o palma.

Unu tierénu, vediendu cá multi betrani se folo-
sescu de ochilari candu cetescu, se duce in cetate
ca sê-si cumpere si elu. Agiungendu acolo intrá la
unu ochilaristu, care i si puse o parechia de ochi-
lari pre nasu. Tieranulu numai de cátu luá o carte
si deschidiendu-o, díse cá nu-su bunu. Cela i dede
alta parechia dintre cei mai bunu ce posiedea, dara
tieranulu nici acumu nu potea cetí. Frate, scii dta
cetí? E, focu, díse tieranulu, sê sciú cetí n'asiu avé
trebuintia de ochilarii dtale.

O dómna de la sate scrise la alt'a din orasiu
sê faca bine sê-i afle unu instructoru cu calitátile
estea si estea, insírandu o suma mare de calitáti. —
Dupa pucine díle i scrise alt'a epistola fórté urgenta,
la care i respunse cea din orasiu: „Dómn'a mea, am
cautatu unu instructoru dupa cum ati dísu, pana
acum inse nu am aflatu. Dara de voui aflá vre-unulu,
dupa cum pretendi dta, ti-promitu cá lu-vouí luá de
— barbatu.

Unu ofíciru, care si-pierduse unu petioru intr'o
batalía, si-facú unulu de lemnu, carele semená fórté
tare cu celu naturalu. Nu multu dupa aceea, in alta
batalía unu glontiu de tunu i sterse petiorulu celu de
lemn. Cei din giuru strigau sê aduca numai de
cátu doctorulu. Ba nu, fratiloru, díse ofícirulu li-
niscitu, faceti sê vina unu lemnariu!

Post'a Gurei Satului.

„Capitanulu Cunu.“ Trebue sê ti spunu, cumca versulu
n'a fostu bunu.

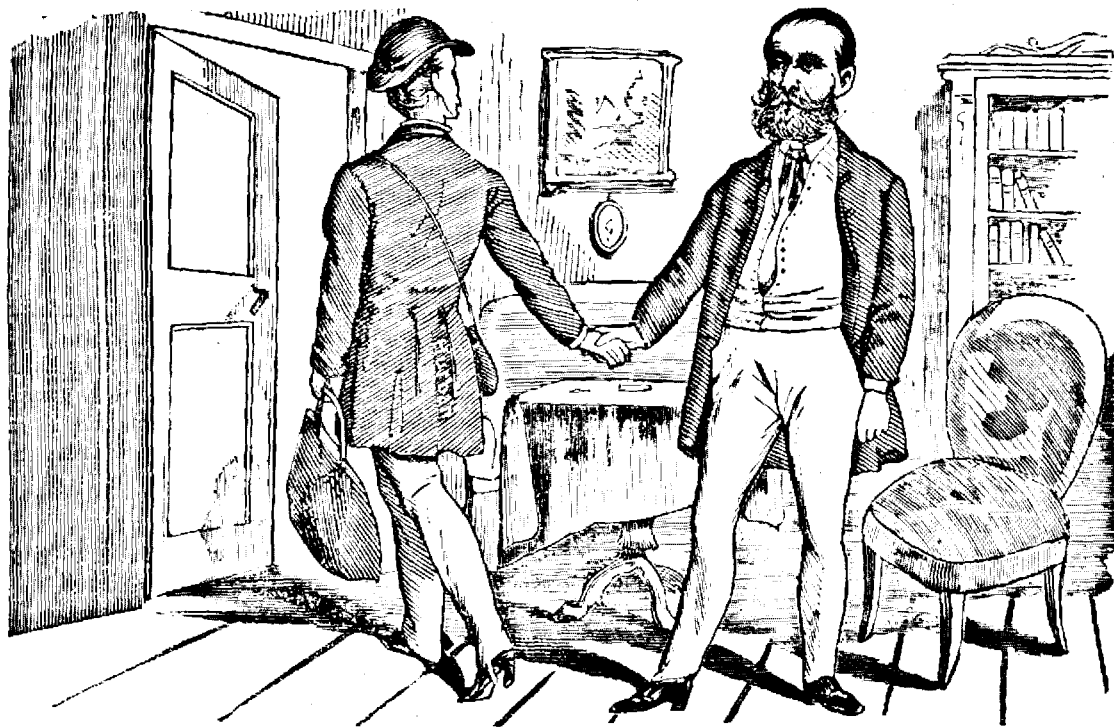
B. A. . . Cele scrise au fostu rele si le-amu arsu fara de
gele; ér celu tiparitu, chiar mi-a trebuit. Tramite cátu
mai desu, inse mai bine díresu.

Dlui A. B. Da, a fostu.

„Sugarea“, e o ideia minunata. Credu, cá ti-a costatu
multu timpu pana ai compus'o; dauna, cá nu este intrins'a nici
o schintea de umoru.

„Frundia verde si un'a“, nu-ti mai rumpe anim'a; cá-ci de
versuri ca aceste, ride lumea, de plesnesce; nu pentru cá ar fi
bune, ci pentru cá sunt — nebune.

Despartirea prizonierilor.

Hurbanu catre Romanu: Remasu bunu frate in suferintie! Pe mine me scósera sê facu locu lui Mileticiu.

Tanda si Manda.

Tanda: Óre pentru ce ocupa chiar dlu acest'a dóne scaune?

Manda: Pentru cá intra toti ministrii dinsulu e celu mai grosu.

Proprietariu, redactoru respundiatoriu si editoru: **Iosifu Vulcanu.**

Ca tipariulu lui Alesandru Kocsi in Pest'a. Piat'a Pesciloru Nr. 9.